

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053

+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

№ 5-720/25
від 9 вересня 2025 року

Міністру фінансів України
Сергію МАРЧЕНКУ

*Щодо проєкту Державного бюджету України
на 2026 рік*

Шановний Сергію Михайловичу!

На лист Міністерства фінансів України від 05.09.2025 № 05110-10-10/25250, керуючись нормами частини другої статті 20 Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» та статті 38 Бюджетного кодексу України, Асоціація міст України надає пропозиції до бюджетних законопроектів на 2026 рік в частині місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин.

Бюджетною декларацією на 2026–2028 роки, що схвалена Кабінетом Міністрів України постановою від 27 червня 2025 р. № 774, закріплено, що державна бюджетна політика у сфері місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин у 2026–2028 роках спрямована, зокрема, на: зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів; удосконалення міжбюджетного регулювання; підвищення ефективності формування фінансових ресурсів місцевих бюджетів на середньостроковий період; забезпечення методологічної основи з метою належної організації середньострокового бюджетного планування на місцевому рівні; планування публічних інвестицій на основі нововведень до бюджетного законодавства; підвищення прозорості та результативності використання бюджетних ресурсів.

Асоціація міст України, ґрунтуючись на цілях державної бюджетної політики у сфері місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин, закріплених на середньостроковий період, надає наступні пропозиції до проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» та взаємопов'язаних з ним законів та підзаконних актів.

Щодо зміцнення фінансової основи територіальних громад:

1. Зарахувати на постійній основі до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад ПДФО (крім податку, визначеного пунктом 1-1 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України), що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України на відповідній території України (крім території міст Києва та Севастополя), у розмірі 64 відсотки.

2. Відновити зарахування до бюджетів територіальних громад ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу з 2027 року, а у 2026 році – одержаних поліцейськими та особами рядового і начальницького складу.

3. Зупинити дії статей 98 і 99 Бюджетного кодексу України в частині вилучення коштів реверсної дотації з 187 бюджетів територіальних громад, в тому числі 127 сільських та селищних територіальних громад, до державного бюджету.

4. Погасити за рахунок коштів Державного бюджету заборгованість за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими місцевим бюджетам Урядом у 2009-2014 роках, оскільки заборгованість виникла не з вини сільських, селищних, міських територіальних громад, а кошти позик/позичок були використані на виплату заробітних плат працівникам бюджетних установ.

5. Надати компенсацію бюджетам територіальних громад втрат ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, за 2024-2025 роки у порівнянні з 2021 роком, відповідно до Закону України від 8 листопада 2023 року № 3428-IX «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України».

6. Надати додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією рф в обсязі не менше **37 млрд гривень**.

7. Використовувати для визначення кількості населення при розрахунку показників горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів на 2026 рік чисельність наявного населення за даними Державної служби статистики України та кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб за інформацією Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України, оскільки на разі дані Державної міграційної служби України не можуть бути використані на такі цілі, адже потребують актуалізації та верифікації, щоб забезпечити їх достовірність і повноту.

Щодо компенсації органам місцевого самоврядування фінансових втрат, спричинених рішеннями держави:

8. Забезпечити погашення державою заборгованості з різниці в тарифах на послуги теплопостачання, гарячого водопостачання, водопостачання та водовідведення в обсязі **67 млрд гривень**. Це забезпечить безперебійне надання мешканцям громад послуг тепло- та водопостачання.

9. Передбачити додаткову дотацію з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг: 1) зі сплати земельного податку суб'єктам космічної

діяльності; 2) для суб'єктів господарювання на територіях активних бойових дій, зокрема щодо розміру мінімального податкового зобов'язання, не вжиття заходів з погашення податкового боргу; 3) із сплати плати за землю для гірничодобувних підприємств.

Щодо фінансування делегованих повноважень та соціальних гарантій, що забезпечуються державою:

10. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення непрацюючого населення (1 785 000 осіб) засобами індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних речовин в обсязі **9,5 млрд гривень** на випадок застосування ядерної та інших видів зброї масового ураження проти України в умовах воєнного стану та на випадок виникнення надзвичайної ситуації на радіаційно та хімічно небезпечних об'єктах у мирний час та в особливий період (на дотримання норм частини четвертої статті 35 Кодексу цивільного захисту України).

Щодо фінансування сфери охорони здоров'я:

11. Провести перерахунок тарифів на надання медичних послуг, затвердити загально стандартизовані протоколи медичної допомоги за нозологіями, при контрахтуванні закладів охорони здоров'я враховувати рівень інфляції та проводити відповідно до нього індексацію тарифів. Тарифи на надання медичних послуг не покривають собівартості та не враховують зростання рівня інфляції, адже не переглядалися НСЗУ з 2021 року, відсутні розрахунки до тарифів на медичні послуги.

12. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічних інвестиційних проєктів у сфері охорони здоров'я щодо облаштування укриттів у закладах з масовим перебуванням людей в обсязі **1,7 млрд гривень**.

13. Застосувати у Програмі медичних гарантій на 2026 рік до базової капітаційної ставки коригувальний сільський коефіцієнт, коли медичні послуги з надання первинної медичної допомоги надаються за місцями провадження господарської діяльності, які розташовані у селах та селищах.

Щодо фінансування соціального захисту та соціального забезпечення:

14. Закріпити фінансування виключно за рахунок коштів державного бюджету пільг з перевезення окремих категорій громадян та послуг зв'язку, встановлених державою. Держава не фінансує гарантовані нею пільги з перевезення окремих категорій громадян та послуг зв'язку. Це навантаження на бюджети місцевого самоврядування в обсязі **22,7 млрд гривень** на рік. Верховний Суд рішенням від 09 червня 2023 року (у справі № 916/3938/21) постановив, що місцеве самоврядування не повинне компенсувати пільгове перевезення пасажирів. Також Верховний Суд постановив, що компенсація за законодавчо встановлені соціальні пільги має відшкодуватися за рахунок державного бюджету.

15. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України в обсязі **2,9 млрд гривень**.

16. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проєкту із розвитку ветеранських просторів в обсязі **450,0 млн гривень**.

17. Компенсувати органам місцевого самоврядування ресурс, спрямований на виплату встановлених Урядом надбавок за особливі умови праці під час воєнного стану працівникам, які надають соціальні послуги на територіях, на яких ведуться активні або можливі бойові дії.

18. Забезпечити фінансування з державного бюджету у належному обсязі виплат з компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, на непрофесійній основі та послуги денного догляду осіб з інвалідністю.

19. Передбачити у державному бюджеті кошти на реалізацію у 2026 році експериментального проєкту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2023 року № 1049 «Про реалізацію експериментального проєкту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості» у територіальних громадах відкрито та функціонують 162 Центри життєстійкості, у яких працюють понад 700 спеціалістів – психологів, соціальних менеджерів та фахівців соціальної роботи.

20. Передбачити у державному бюджеті кошти на компенсацію вартості соціальних послуг, наданих внутрішньо переміщеним особам.

21. Передбачити у державному бюджеті кошти на будівництво, реконструкцію соціального житла для внутрішньо переміщених осіб.

22. Передбачити у державному бюджеті кошти для створення безбар'єрного простору в територіальних громадах.

Щодо фінансування освітньої сфери:

23. Передбачити у державному бюджеті освітню субвенцію місцевим бюджетам в обсязі не менше **124,6 млрд гривень** з метою забезпечення належного фінансування освітніх послуг, передбачених законодавством державних гарантій педагогічним працівникам з урахуванням зростання мінімальної заробітної плати з 01.01.2026, а також недопущення утворення кредиторської заборгованості з оплати праці.

24. Здійснити розподіл між бюджетами територіальних громад освітньої субвенції у додатку № 5 до проєкту закону про Державний бюджет України.

25. Залишити в бюджетах місцевого самоврядування залишки освітньої субвенції 2025 року.

26. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на продовження доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, запроваджених Урядом на 2025 рік постановою від 27 грудня 2024 року № 1515, в обсязі **12 млрд гривень**.

27. Передбачити у державному бюджеті субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів в обсязі **3 млрд гривень**.

28. Передбачити у державному бюджеті субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проєкту на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (протипожежний захист) в обсязі **1,5 млрд гривень**.

Органи місцевого самоврядування виділяють кошти для усунення зауважень приписів ДСНС, але, зважаючи на суттєву потребу у фінансуванні, громадам важко самотужки без допомоги держави вирішити це питання. Заходи з пожежної безпеки (встановлення сигналізації, обробка вогнетривкими речовинами, встановлення протипожежних дверей тощо) мають фінансуватися з державного бюджету і надходити цільовим призначенням на всі заклади освіти.

29. Передбачити у державному бюджеті субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту (облаштування укриттів) в обсязі **5 млрд гривень** з метою створення сучасного, безпечного та здорового освітнього середовища в закладах освіти (будівництво та облаштування власних укриттів), забезпечення доступності і безперервності освіти незалежно від безпекової ситуації, організації навчання в офлайн режимі, вирішити питання будівництва/ремонту та облаштування укриттів у закладах освіти.

30. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти в обсязі **1,5 млрд гривень** на виконання Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року.

31. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення встановлених державою пільг щодо безкоштовного харчування у закладах освіти в обсязі **28,7 млрд гривень**:

- дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю, дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»;
- дітей з числа осіб, визначених у статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- діти з числа внутрішньо переміщених осіб чи діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, відповідно до частини десятої статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

32. Фінансове забезпечення безкоштовного харчування дітей у вигляді субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам з 2025 року передбачене постановою Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 990-р «Про

схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2024 роках» (пункт 1 Стратегічної цілі 1 Операційного плану).

33. Передбачити у державному бюджеті субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами **304,6 млн гривень**.

34. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію публічного інвестиційного проекту на модернізацію майстерень і лабораторій закладів професійної та фахової передвищої освіти, забезпечення енергоефективності, безпеки та інклюзивності освітнього простору **540,0 млн гривень**.

35. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на створення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти, організацію безпечного освітнього середовища в обсязі **12 млрд гривень** з метою фінансування заходів Концепції безпеки закладів освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 301-р. Така концепція передбачає забезпечення в установленому порядку охорону закладів освіти із залученням поліції охорони, встановлення у закладах освіти стаціонарних металодетекторів, облаштування необхідних огорож та здійснення інших інфраструктурних заходів щодо організації безпеки закладів освіти.

Окрім цього відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2023 року № 1364 «Про внесення зміни до категорій об'єктів державної форми власності та сфер державного регулювання, які підлягають охороні органами поліції охорони на договірних засадах» до категорій об'єктів державної форми власності та сфер державного регулювання, які підлягають охороні органами поліції охорони на договірних засадах віднесено заклади освіти державної та комунальної форми власності.

36. Передбачити субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на матеріально-технічне забезпечення закладів освіти, а саме на:

- сучасне технічне оснащення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання (ноутбуки для педагогів, зокрема сільських шкіл, серверів, розроблення програм), в тому числі для покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, на базі яких планується відкриття профільних ліцеїв;
- забезпечення якісної профільної освіти (придбання кабінетів, мультимедійного та комп'ютерного обладнання, інтерактивних панелей, матеріально-технічне забезпечення професійного спрямування ліцеїв тощо);
- придбання комп'ютерної техніки, що дасть змогу забезпечити на належному рівні проведення дистанційного навчання;
- облаштування кабінетів з предмету «Захист України» і «класів безпеки» в сучасних умовах;
- покращення матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, зокрема опорних (облаштування сучасними STEM-лабораторіями, мультимедійним обладнанням);
- оновлення профільних класів.

У територіальних громадах не вистачає коштів на облаштування навчальних кабінетів, оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, у тому числі комп'ютерного, навчально-методичного та навчально-технічного забезпечення, відповідно до орієнтовного переліку засобів навчання, затвердженого наказами МОН від 07 лютого 2020 року № 143, від 29 квітня 2020 року № 574, від 10 травня 2024 року № 659.

37. Передбачити можливість спрямування освітньої субвенції на оплату праці педагогічним працівникам закладів дошкільної, позашкільної освіти та мистецьких освітніх закладів. Внести зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетного кодексу України, Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 6 в частині спрямування коштів на виплату зарплати працівникам дошкільних та позашкільних закладів, мистецьких освітніх закладів та непедagogічному персоналу закладів загальної середньої освіти за рахунок коштів державного бюджету.

38. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на оновлення навчально-методичної та навчально-дидактичної бази та комп'ютеризацію робочих місць спеціалістів дошкільної освіти на виконання нового Закону України «Про дошкільну освіту».

39. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення архітектурної доступності та умов для інклюзивного навчання з метою досягнення безбар'єрного доступу та організація безпечного інклюзивного освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами та маломобільних груп населення.

Щодо фінансування відновлення муніципальної інфраструктури:

40. Передбачити додаткове фінансування з державного бюджету на підготовку змін до генеральних планів населених пунктів і детальних планів територій з метою обов'язкового включення до таких документів розгалуженої мережі облаштованих споруд цивільного захисту, які гарантують збереження здоров'я і життя людей під час обстрілів, повітряних атак тощо.

41. Відновити фінансування Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) в обсязі не менше **30 млрд гривень**. Закріпити фінансування з ДФРР публічних інвестиційних проєктів територіальних громад (по делегованими повноваженням органів місцевого самоврядування).

42. Забезпечити фінансування заходів з комплексного управління відходами руйнувань внаслідок збройної агресії рф з державного бюджету.

43. Відновити фінансування з фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2026 році відповідно до затверджених напрямів.

44. Відновити сплату пайової участі у розвиток інфраструктури населеного пункту або запровадження компенсаційного механізму за втрати місцевих бюджетів від скасування пайової участі.

45. Передбачити окрему субвенцію місцевим бюджетам з державного бюджету для найбільш постраждалих, уражених внаслідок збройної агресії територіальних громад. Умовами надання такої субвенції передбачити:

- спрямування коштів на ліквідацію наслідків збройної агресії (у т.ч. демонтаж зруйнованих, відновлення пошкоджених об'єктів житлового фонду, соціальної сфери, благоустрою);
- на період дії воєнного стану надати виконавчим органам місцевого самоврядування право самостійно визначати перелік об'єктів (заходів) та обсяг фінансування для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених внаслідок збройної агресії.

46. Забезпечити в державному бюджеті джерела фінансування на компенсацію за пошкоджене, а також за знищене житло відповідно до затверджених рішень про таку компенсацію.

47. Забезпечити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування реконструкції, капітального ремонту та облаштування об'єктів комунальної власності, які можуть бути використані для розміщення ВПО за підсумками обстеження, передбаченого Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових заходів, пов'язаних із забезпеченням внутрішньо переміщених осіб житлом» від 20 листопада 2024 року № 4080-ІХ.

Щодо фінансуванні інших напрямків:

48. Спрямовувати у повному обсязі до бюджетів територіальних громад кошти від збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, у розмірі 1% від обсягу реалізації електроенергії, що виробляється атомними електростанціями, у вигляді субвенції з державного бюджету до відповідних місцевих бюджетів для забезпечення засобами захисту населення територіальних громад, створення безпечних умов (сховищ, укриттів, протирадіаційних укриттів, засобів індивідуального захисту, інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури тощо).

Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, в обсязі **1,9 млрд гривень** на виконання норм Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» про те, що кошти від збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, спрямовуються у вигляді субвенції з державного бюджету відповідним бюджетам територіальних громад.

49. Забезпечити належне фінансування з державного бюджету будівництва, реконструкції, ремонту і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах. Внести зміни до Бюджетного кодексу України та до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», якими збільшити, встановивши на рівні **не менше 20 відсотків**, частку спрямування до бюджетів місцевого самоврядування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і

утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

50. Прийняти державну програму для фінансування створення та оснащення пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони в умовах у зв'язку з масовим закриттям державних пожежно-рятувальних підрозділів та неможливістю місцевих бюджетів забезпечити відповідно до нормативів оснащення пожежно-рятувальною технікою та спеціальним обладнанням пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони.

51. Передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування робіт для розроблення комплексних планів просторового розвитку території територіальної громади. 24 липня 2021 року набрав чинності Закон України № 711-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель», яким внесено зміни до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів стосовно планування використання земель, а саме запровадження комплексними планами просторового розвитку територій територіальних громад.

52. Внести зміни до бюджетної класифікації, якими розділити по окремим кодам програми (субвенції) джерелом, яких є Ukraine Facility, і програми, джерелом яких є інші кошти відмінні від Ukraine Facility. Це необхідно з метою усунення поширення обмежень Рамковою угодою між Україною та ЄС на використання органами місцевого самоврядування коштів, джерелом фінансування яких не є інструмент Ukraine Facility, та спрощення порядку контролю та аудиту використання таких коштів.

Щодо адміністрування податків та зборів:

53. Закріпити виключно за органами місцевого самоврядування право встановлення пільг з місцевих податків і зборів.

54. Забезпечити повноцінний обмін інформацією між податковими органами та органами місцевого самоврядування з метою забезпечення зростання надходжень до бюджетів територіальних громад, оперуючи податковою інформацією, зокрема про суми нарахованих, сплачених, надмірно сплачених податків і зборів до місцевих бюджетів на відповідних територіях; суми податкового боргу та суми списаного податкового боргу; розстрочені і відстрочені суми податкового боргу і грошових зобов'язань платників податків; суми наданих податкових пільг у розрізі платників податків.

55. Удосконалити обмін інформацією між органами місцевого самоврядування та контролюючими (податковими) органами, а також між центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин та у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно щодо інформації з Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

56. Посилити роботу податкових органів із стягнення податків та зборів, зокрема в частині дотриманням платниками, особливо підприємствами, установами, організаціями державного сектору, державними органами виконавчої влади та їх територіальними підрозділами, порядку сплати податків та зборів, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування, а також правильності нарахування, повноти та своєчасності їх сплати. Недотримання юридичними особами-податковими агентами (в т.ч. державного сектору) норм законодавства і здійснення перереєстрації (без зміни місця розташування) підприємств, установ посеред бюджетного року і зміну бюджету сплати податків спричиняє розбалансування бюджетів місцевого самоврядування і, як наслідок, скорочення фінансування бюджетних програм, спричинене втратою надходжень ПДФО.

57. Удосконалити систему обліку контролюючими органами податкових пільг з метою забезпечення повноти та достовірності такого обліку. У довіднику пільг мають бути відображені (встановлені коди пільг) усі без виключення податкові пільги, включно із встановленими ПКУ зменшеними розмірами ставок податків та зборів, які є втратами місцевих бюджетів.

58. Зняти обмеження у роботі з погашення податкового боргу шляхом зменшення межі розміру податкового боргу зі 180 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для формування та вручення платникам податкової вимоги. Цей поріг був підвищений у 2020 році з метою підтримки платників податків на період дії карантину, стимулювання платників податків до добровільної сплати грошових (податкових) зобов'язань, недопущення виникнення (зростання) податкового боргу, але фактично це має зворотній ефект, зокрема, по місцевих податках та зборах, та призводить до втрат місцевих бюджетів.

59. Удосконалити порядок вручення/розсилання ППР фізособам, які мають нерухомість одночасно як на не окупованій, так і на окупованій території, але податковою адресою яких є окупована територія.

60. Удосконалити форму ППР по податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плати за землю, мінімального податкового зобов'язання по землі з метою додаткового інформування (як додаток до ППР) платника податку про наявні податкові борги.

61. Розробити механізм повноцінної компенсації державою місцевому самоврядуванню втрат доходів, що виникають внаслідок рішень органів державної влади, зокрема, через: надання державою податкових пільг, які зменшують доходи місцевих бюджетів шляхом зменшення ставок, бази, об'єктів оподаткування місцевими податками та зборами або звільнення платників від їх сплати.

62. Змінити Методику нормативно грошової оцінки земельних ділянок із внесенням змін до постанови Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2021 року № 1147, зокрема в частині земель оздоровчого, сільськогосподарського призначення. Нова методика призводить до втрат місцевих бюджетів від сплати плати за землю. До прикладу, у м. Моршин у порівнянні з 2023 роком нормативно грошова оцінка земель оздоровчого призначення становила 593,58 гривень за 1 м.кв., у 2024 році, після запровадження нової нормативної грошової оцінки, становить – 7,83 гривень за 1 м.кв., тобто відбулося зменшення у 76 разів. Оскільки Моршин – це бальнеологічний курорт державного значення, в межах міста майже

половина території відноситься до земель оздоровчого призначення, частка суми податку з яких становить 63% від загальної суми сплати за землю.

Щодо управління публічними інвестиціями:

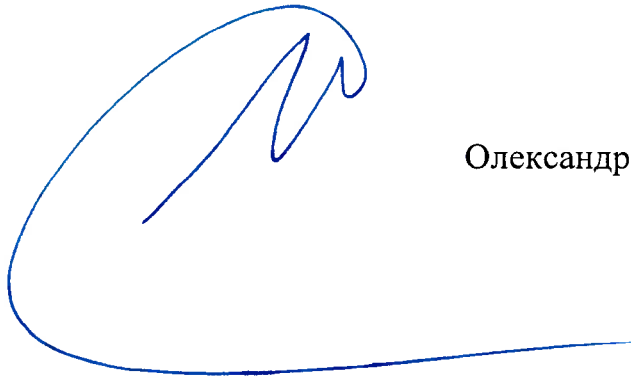
63. Чітко розмежувати капітальні видатки і публічні інвестиції за допомогою відповідних критеріїв. Враховуючи те, що з 1 січня 2026 року у складі витрат бюджету розвитку (пункт 2 статті 71 БКУ) відсутній термін «капітальні видатки», необхідно визначити поняття «капітальних видатків». Унормувати розмежування на законодавчому рівні публічних інвестицій та капітальних видатків. Визначити у БКУ чітке поняття «публічні інвестиції» та надати їх класифікацію (наприклад, за джерелами фінансування, типами об'єктів, рівнем бюджету тощо), аби уникнути правової плутанини з іншими видами бюджетних видатків.

64. Доповнити БКУ нормами, що враховують специфіку управління публічними інвестиціями на територіях з підвищеним безпековим ризиком, а саме: можливість планувати строки реалізації, з можливістю відтермінування без втрати права на фінансування та можливість реалізації проектів після завершення бойових дій із збереженням за ними статусу відібраних чи затверджених.

65. Внести зміни щодо незастосування норм з управління публічними інвестиціями для тимчасово окупованих територіальних громад та територіальних громад у зоні активних бойових дій.

Просимо врахувати пропозиції місцевого самоврядування у бюджетних проектах нормативно-правових актів, зокрема у Державному бюджеті на 2026 рік, проектах змін до Бюджетного та Податкового кодексів України.

З повагою
Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН

Рабошук Я.О. (044) 486-30-82
Палійчук Т.В. (095) 704-85-44
Гарник О.В., Гончар М.В., Кобялко В.Г.,
Мельник Т.О., Рябцева Н.Г., Яремчук Л.В.